

*Резнікова К.**

ОСОБЛИВОСТІ ТОРГІВЛІ УКРАЇНИ З КРАЇНАМИ СНД

Розвиток зовнішньої торгівлі, зокрема нарощування експорту країни на світовому ринку, збільшення або, принаймні, збереження його питомої ваги у світовій торгівлі є надзвичайно важливим чинником функціонування національної економіки будь-якої держави.

Головним торгівельним регіоном України є країни Співдружності незалежних держав (СНД). Насамперед, це Росія, на яку припадає 21,6% всього українського експорту; експорт в країни СНД в цілому становить 29,8% експорту України [1].

Основними експортерами та споживачами товарів у взаємній торгівлі є Білорусь, Казахстан, Росія та Україна (частка, яких складає 94% загального обсягу торгівельних операцій між країнами Співдружності) [2].

Традиційно основу українського товарного експорту становить продукція металургійної промисловості, машинобудування, хімічної та нафтохімічної промисловості. Звідси у 2010 році продукція металургійного комплексу склала - 22,8%. Хімічна промисловість зайняла 7,0% з обсягу експорту товарів. Експорт продукції машинобудування склав 11,8% [3].

Найбільш ємним є в Росії – ринки машин, обладнання та транспортних засобів, а також сільськогосподарської продукції; для Білорусі – ринки мінеральних продуктів, а також машин, обладнання та транспортних засобів. Показовим є те, що ринок машинобудування як в Росії, так і в Білорусі, може бути нішею зовнішнього ринку, де вітчизняна продукція має порівняльні переваги і де можна розраховувати на додатковий прибуток українських підприємств за рахунок значної ємності цього ринку в зазначених країнах.

Від частки машинобудівної продукції в експортному секторі залежить статус країни, її місце в міжнародних економічних інтеграційних процесах. За роки трансформації економіки машинобудівний комплекс країни зазнав тривалої руйнівної кризи, структурних деформацій і вийшов на шлях адаптації до умов ринкової кон'юнктури та освоєння нових промислових ринків.

У період з 2008 - 2009 рр. експорт машин, устаткування і транспортних засобів мав тенденцію до зменшення. Частка експорту продукції машинобудування залишалась значною, але зменшилась в порівнянні з

2008 р до значення 79,1 % (у 2009р.) від загального об'єму експорту країни. Зменшення вартісних показників експорту проходило за рахунок зменшення фізичних об'ємів постачань, не дивлячись на збільшення контрактних цін [3].

Однією з причин нерозвиненості машинобудівного комплексу є необґрунтована присутність на внутрішньому ринку закордонних виробників. На 2010 рік обсяг імпорту продукції машинобудування більш як в 1,5 рази перевищував обсяг її експорту.

Металургійний та хімічний комплекси хоча і є основними статтями доходу по країнах СНД, але зараз найбільш питомих є ринок машинобудування.

* студентка 2 курсу економічного факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка
Науковий керівник: доц. Софіщенко І.Я.

Отже, Українським підприємствам необхідно не втратити свої конкурентні позиції на ринках Росії та Білорусі, оскільки в останні роки з'являються ознаки того, що українська продукція машинобудування зіштовхується з постійно зростаючою конкуренцією, що проявляється в скороченні частки українського експорту в загальному споживанні даної продукції на цих ринках.

Література

1. Міждержавний статистичний комітет. - Режим доступу: <http://www.cisstat.org>
2. Внешняя торговля стран Содружества Независимых Государств в 2009 году (статистический сборник предварительных итогов (на русском языке). - Москва, 2010. - 190 с, ISBN 978-5-89078-094-2
3. Товарна структура зовнішньої торгівлі України товарами [Електронний ресурс] / Державний комітет статистики України - Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>